

วรรณคดี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในปัจจุบันประเทศไทยมีการวิจัยเรื่องเกี่ยวกับมโนทัศน์ประชาธิปไตยพอสมควร งานวิจัยในด้านพฤติกรรมประชาธิปไตย มีน้อยมากหรือเกือบไม่มี แต่ที่พอจะรวบรวมมา กล่าวอ้างอิงในการวิจัยครั้งนี้มีดังต่อไปนี้

ในปี พุทธศักราช 2512 วนิดา ธนศุภานุเวช¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจแนวความคิดและความสนใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อสำรวจแนวความคิด ความสนใจและเปรียบเทียบแนวความคิดความสนใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในระดับต่าง ๆ เครื่องมือในการวิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง กลุ่มตัวอย่าง ประชากรใช้นักเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 399 คน การวิเคราะห์ข้อมูลคิด เป็นร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยได้ถูกต้อง และมีความเข้าใจความหมายของ ประชาธิปไตย ทั้งในด้านการดำรงชีวิตและการปกครองที่พอสมควรตามระดับชั้นที่นักเรียน เรียนอยู่

ในปี พุทธศักราช 2515 สมจิต วัฒนคุลัง² ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3" วัตถุประสงค์การวิจัย

¹วนิดา ธนศุภานุเวช, "การสำรวจแนวความคิดและความสนใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2512" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512).

²สมจิต วัฒนคุลัง, "ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515).

เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ และโรงเรียนมัธยมแบบประสม กับโรงเรียนมัธยมสามัญศึกษา นอกจากนี้ยังศึกษา สภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจที่สร้างขึ้นเอง กับแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางบ้าน ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้สุ่มจากโรงเรียนมัธยมแบบประสมชาย 100 คน หญิง 100 คน โรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญศึกษาชาย 100 คน หญิง 100 คน รวม 400 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนชนิด 2 ทาง และเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มใช้วิธีของ คันทัน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีสูงกว่านักเรียนชายโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ และนักเรียนหญิงโรงเรียนมัธยมแบบประสมและนักเรียนกลุ่มอื่นมีความรู้ความเข้าใจไม่แตกต่างกัน สภาพแวดล้อมทางบ้านมีแนวโน้มส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ

ในปีพุทธศักราช 2515 เพ็ญรุ่ง ปานใหม่¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับความคิดสร้างสรรค์" วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับความคิดสร้างสรรค์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นเด็กเรียนชั้นประถมปีที่ 2 อายุระหว่าง 11-15 ปี จำนวน 142 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติหาค่าสหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์

¹ เพ็ญรุ่ง ปานใหม่, "ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับความคิดสร้างสรรค์" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516).

ในปีพุทธศักราช 2517 สติต จิตตะนาที¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดอุบลราชธานี" วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างเพศชายและเพศหญิง ทั้งโดยส่วนรวมทุกขอ และจำแนกเป็นรายขอ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยใช้แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สายสามัญ ในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 400 คน แยกเป็นชาย 200 คน หญิง 200 คน การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการทดสอบค่าซี และหาค่าไคสแควร์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

ในปีพุทธศักราช 2517 วรรณวิมล หนิมพานิช² ได้ทำการวิจัยเรื่อง "มโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่นักเรียนได้รับจากโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อมทางบ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์กับการแสดงออกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียน และวิธีสอนสังคมศึกษาที่ครูใช้เพื่อพัฒนามโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมือง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบและแบบสอบถามประเมินค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างประชากรคือ นักเรียน

¹สติต จิตตะนาที, "ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดอุบลราชธานี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517).

²วรรณวิมล หนิมพานิช, "มโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517).

ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2517 จำนวน 225 คน และครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 30 คน การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. การศึกษาของบิตามารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียน
2. อาชีพของบิตามารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียน
3. รายได้ของบิตามารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียน
4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับการแสดงออกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น การฟังการอภิปราย การร่วมกิจกรรม การเลือกกรรมการในโรงเรียน

ในปีพุทธศักราช 2518 ประวิทย์ อรรถวิเวก¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "มโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร" วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบมโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตยระหว่างนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลกับโรงเรียนราษฎร์ และนักเรียนเพศชายกับเพศหญิง พร้อมทั้งหาความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตยกับองค์ประกอบต่าง ๆ คือ เพศ การศึกษาของบิตามารดา อาชีพของบิตามารดา และรายได้ของบิตามารดา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและ

¹ประวิทย์ อรรถวิเวก, "มโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518).

แบบสอบถามโน้ตค้น เกี่ยวกับประชาธิปไตยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง กลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร เป็นนักเรียนชาย 200 คน นักเรียนหญิง 200 คน รวม 400 คน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการไขททดสอบค่าซี และการหาไคสแควร์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีมโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตยแตกต่างกันไปตามเพศ ประเภทของโรงเรียน อาชีพของบิดา และการศึกษาของบิดา ส่วนการศึกษาของมารดา รายได้ของบิดามารดา อาชีพของบิดา ไม่มีส่วนสัมพันธ์กับมโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตย

ในปีพุทธศักราช 2518 อาคม จันทสุนทร¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจสภาพความประพฤติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 6" วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อทราบความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับค่านิยมความประพฤติของนักเรียนนั้นสอดคล้องหรือแตกต่างกัน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามครูและนักเรียน ตัวอย่างประชากรโรงเรียนจำนวน 28 โรงเรียน นักเรียนจำนวน 2,145 คน ครูจำนวน 139 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ χ^2 -test ผลการวิจัยพบว่า 1) ในด้านความประพฤติที่เป็นปัญหาเฉพาะตัวนักเรียนคือการเที่ยวกลางคืน การสูบบุหรี่ เล่นการพนัน ส่วนใหญ่ นักเรียนชายประพฤติมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนการติดยาเสพติด นักเรียนชาย-หญิง ทำพอ ๆ กัน 2) ในด้านความประพฤติที่เป็นปัญหาเกี่ยวข้องกับโรงเรียน การหนีโรงเรียน การหาในที่ประชุม นักเรียนชายปฏิบัติมากกว่านักเรียนหญิง แต่การโต้เถียง ทะเลาะกับครู การนินทาครู นักเรียนหญิงกระทำมากกว่านักเรียนชาย 3) ในความประพฤติ

¹อาคม จันทสุนทร, "การสำรวจสภาพความประพฤติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 6" วารสารแนะแนว 10 (เมษายน - พฤษภาคม 2519): 31 - 42.

ที่เป็นปัญหาที่บุคคลอื่นและสังคมโดยทั่วไปเกี่ยวข้องกับเรื่องทะเลาะวิวาทโดยใช้กำลังกาย นักเรียนชายกว่านักเรียนหญิง 4) ความประพฤติก่เกี่ยวกับการแต่งกาย นักเรียนจำนวน $\frac{1}{4}$ แต่งกายผิดระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน นักเรียนชายประพฤติก่มากกว่านักเรียนหญิง 4) การใช้เครื่องประดับ เช่น แหวน สร้อย นักเรียนหญิงพ่ามากกว่า

ในปีพุทธศักราช 2519 วีรกรรม พิบูลย์¹ ทำการวิจัยเรื่อง "ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นระหว่างเพศชายและเพศหญิง และระหว่างโรงเรียนรัฐบาลกับโรงเรียนราษฎร์ พร้อมทั้งการปฏิบัติจริง โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แล้วนำไปสอบกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เน้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร เป็นนักเรียนชาย 200 คน นักเรียนหญิง 200 คน รวม 400 คน การวิเคราะห์ข้อมูล ทดสอบความแตกต่างด้วยค่าซี และหาค่าความสัมพันธ์โดยวิธีไคสแควร์ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชายกับนักเรียนหญิง ทั้งโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทในระบอบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

ในปีพุทธศักราช 2519 ชนะ นิลรัตน์² ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขต 2" เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู และทัศน

¹วีรกรรม พิบูลย์. "ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519).

²ชนะ นิลรัตน์. "การศึกษาทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขต 2" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519).

คดีแบบประชาธิปไตย กลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 274 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามวัดการยอมรับเลี้ยงดู และแบบสอบถามทัศนคติแบบประชาธิปไตย ผลการวิจัยพบว่า การยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตยด้านคุณธรรม ด้านสามัคคีธรรม แต่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตยด้านปัญญาธรรม แสดงว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยด้านปัญญาธรรมสูงกว่าด้านอื่น ๆ การปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครูไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตยในด้านคุณธรรม ด้านสามัคคีธรรม และด้านปัญญาธรรม และการเปรียบเทียบทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง ไม่มีความแตกต่างกันในด้านคุณธรรม ด้านสามัคคีธรรม และด้านปัญญาธรรม

ในปีพุทธศักราช 2519 รัตนกรณ์ มหาศรานนท์¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "มโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักศึกษาประกาศนียบัตรชั้นสูงในกรุงเทพมหานคร" วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาความแตกต่างขององค์ประกอบต่าง ๆ ของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง คือเพศ รายได้ของบิดามารดา การศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา และสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยว่าจะมีผลต่อมโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักศึกษา ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นนักศึกษาวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร 6 แห่ง จำนวนนักศึกษาชาย 150 คน นักศึกษาหญิง 150 คน รวม 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง การวิเคราะห์ข้อมูลโดยทดสอบค่า t และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบรายคู่โดยวิธีการของ เชฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า นัก-

¹รัตนกรณ์ มหาศรานนท์. "มโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักศึกษาประกาศนียบัตรการศึกษาระดับสูงในกรุงเทพมหานคร"(วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519).

ศึกษาชายและหญิงมีมีโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตยดีและดีพอใช่เป็นส่วนใหญ่ แต่มีเรื่องที่ยังไม่เข้าใจดีพอ 3 เรื่อง คือ การปกครองท้องถิ่น, สถาบันในระบบปกครองแบบประชาธิปไตย และกระบวนการในการปกครองแบบประชาธิปไตย องค์ประกอบเกี่ยวกับรายได้ของบิคารมาการค้าอาชีพของบิคา การศึกษาของบิคา ของนักศึกษาต่างกัน มีมีโนทัศน์ประชาธิปไตยแตกต่างกัน

การวิจัยของต่างประเทศ ที่พอจะนำมากล่าวถึงได้มีดังนี้

ในปี ค.ศ. 1965 Fred I. Greenstein¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Children and Politics" ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวยากจนจะไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง และมีความเชื่อว่าเขาไม่สามารถที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทางการเมือง ไม่ยอมรับบทบาทของความเป็นผู้นำ ไม่ค่อยจะมีส่วนในกิจกรรมทางการเมือง นักเรียนที่มีฐานะทางบ้านต่างกันก็มีทัศนคติต่อการเมืองแตกต่างกัน และส่วนใหญ่ที่มาจากครอบครัวที่ยากจนเห็นว่าการเมืองไม่มีประโยชน์

ในปี ค.ศ. 1969 ไบรอน จี. แมสเซียลัส² (Byron G. Massialas) ได้รวบรวมผลการวิจัยต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องการอบรมสั่งสอนทางการเมือง โดยให้ความเห็นว่าการให้การอบรมสั่งสอนทางการเมืองนั้น สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา เพื่อน ตลอดจนสภาพทางสังคมและเพศมีความสำคัญมากและเห็นความจำเป็นที่จะต้องให้นักปกครอง นักการเมือง มามีส่วนร่วมในเรื่องการให้การศึกษอบรมเกี่ยวกับการเมือง และสรุปผลไว้ดังนี้

¹ Fred I. Greenstein, Children and Politics (New Haven : Yale University Press, 1965): 94-106.

² Byron G. Massialas, "Citizenship and Political Socialization," Encyclopedia of Educational Research, Edited by Robert L. Ebel, (4th ed., 1969): 125-126.

บทบาทของครอบครัว เด็กจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำมีแนวโน้มที่จะเลียนแบบอย่างทางการเมืองจากครอบครัวมากกว่าบิดามารดา ผู้ปกครอง เด็กที่มาจากครอบครัวที่แม่เป็นใหญ่ในครอบครัวมีแนวโน้มจะเป็นเผด็จการมาก มีความสนใจทางการเมืองน้อย มีประสิทธิภาพทางการเมืองน้อยกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีทั้งบิดามารดา ระดับประสิทธิภาพทางการเมืองของเด็กผู้ชายจะสูงกว่าเด็กผู้หญิง ครอบครัวยังมีอิทธิพลเหนือเด็กจนกระทั่งถึงเกรด 12 ของโรงเรียนมัธยม¹

ในปี ค.ศ. 1972 Ellen Joy Schmink² ได้ทำการวิจัยเรื่อง " A Study of Attitudes Toward Citizenship as Reported by Suburban High School Students" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจทัศนคติของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่อยู่นอกเมืองเกี่ยวกับการศึกษาทางด้านความเป็นพลเมือง คือ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้นักเรียนเกรด 9-- 12 จำนวน 3 โรงเรียนที่อยู่นอกเมืองหลวง และแบ่งเป็นเพศ และประเภทของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งถามเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับความคิดรวบยอดทางประชาธิปไตย, ความเป็นพลเมืองดี, ความสนใจทางการเมือง, ความเชื่อในหลักเกณฑ์ทางด้านประชาธิปไตย และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ Chi-square t-test ผลการวิจัยพบว่า 1. นักเรียนจะไม่มีทัศนคติทางด้านการเมืองแตกต่างกันในด้านมโนทัศน์ประชาธิปไตย แม้จะมีเพศ, ระดับการศึกษาต่างกัน 2. ความสนใจทางด้าน

¹Byron G. Massialas, "Citizenship and Political Socialization," Encyclopedia of Educational Research, Edited by Robert L, Ebel, (4th ed., 1969): 138.

²Ellen Joy schmink, "A Study of Attitudes Toward Citizenship as Reported by Suburban High School Studens," Dissertation Abstracts International 35 (October 1973): 1499 - A.

การเมืองของนักเรียนไม่แตกต่างกัน ถึงแม้จะมีเพศและประเภทของโรงเรียนต่างกัน แต่คะแนนความสนใจทางการเมืองของระดับชั้นจะสูงอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างนักเรียน ในเกรด 9 - 12 3. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นของนักเรียนกับทัศนคติของพวกเขา ที่มีต่อความคิดรวบยอดเรื่องประชาธิปไตย หรือความเชื่อในหลักการประชาธิปไตยจาก 7 เรื่องใน 8 เรื่องไม่แตกต่างกันในระดับชั้น 4. การยอมรับของนักเรียนในด้านการบริหารโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับความเต็มใจที่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง

ในปี ค.ศ. 1972 Toby Barbara Cedar¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง

"Determining the Effects of Family Characteristics on the Political Opinions of Youth" โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อจะช่วยขยายความ

รู้เกี่ยวกับบทบาทและสถานภาพของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นทางการเมืองของเยาวชน 2) ศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นทางการเมือง กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยทางภาคตะวันตกกลาง ในปีการศึกษา 1965 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน ตัวแปรอิสระได้แก่ รายได้ของครอบครัว การศึกษาของบิดา อาชีพและรายได้ของบิดา ผลของการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นทางการเมืองและสถานภาพทางครอบครัวของบิดามารคามีความสัมพันธ์กันอย่างต่ำ พ่อแม่ที่มีหัวก้าวหน้าจะมีลักษณะที่สัมพันธ์กับความเป็นประชาธิปไตยโดยการให้ความสนับสนุนทางการเมือง และมีความสัมพันธ์กับการเลือกตั้ง แต่ตัวแปรอื่น ๆ จะไม่สัมพันธ์กัน ผู้วิจัยได้ให้ความเห็นว่า ตัวแปรอิสระเหล่านี้มีความผันแปรกันในทางตรงกันข้าม กล่าวคือประชากรในกลุ่มตัวอย่างส่วนมากได้

¹Toby Barbara Cedar, "Determining the Effects of Family Characteristics on the Political Opinions of Youth," Dissertations Abstracts International 33 (May 1973): 6410-A.

รับการศึกษามากกว่าบิดามารดาของตน และอาจเป็นไปได้ว่า รายได้ของเขาเมื่อเป็นผู้ใหญ่อาจมากกว่าบิดามารดาของเขา ดังนั้นจึงไม่อาจสรุปได้ว่าเยาวชนเหล่านี้จะมีความคิดเห็นทางการเมืองตามบิดามารดาของตน

ในปี ค.ศ. 1974 Carol Cate Webster¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Political Socialization in India" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการให้ความรู้ทางการเมืองของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างประชากรคือ นักเรียนเกรด 9 และนักเรียนเกรด 11 จำนวน 1160 คน จากโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 20 โรงเรียน ในกรุงเคลลี และนิวเคลลี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามที่เป็นภาษาอังกฤษและภาษาฮินดู ในแบบสอบถามจะถามเกี่ยวกับความสามารถและประสิทธิภาพทางการเมือง ความรู้ทางการเมือง การรับรู้เกี่ยวกับบทบาทของพลเมือง และการรับรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของอำนาจสถาบันทางการเมือง การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ไคสแควร์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน สมการถดถอย ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนเกรด 11 ที่ได้เรียนวิชาหน้าที่พลเมืองมา 2 ปี เมื่อทำการเปรียบเทียบกับนักเรียนเกรด 11 ที่ไม่ได้เรียนวิชาหน้าที่พลเมืองเลย ไม่มีความแตกต่างเกี่ยวกับทัศนคติทางการเมือง แคตัวแปรอิสระ เช่น ประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ภูมิภาคและชนบทของบิดามารดาของนักเรียน และสิ่งแวดล้อมของนักเรียน ไม่ว่าจะอยู่ในเมืองหรือชนบทมีผลต่อทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนมากกว่าการได้รับการอบรมวิชาหน้าที่พลเมืองในโรงเรียน นักเรียนหญิง

¹Carol Cate Webster, "Political Socialization in India,"

Dissertation Abstracts International, 33 (May 1973): 6410-A.

ในอินเดียมีความสนใจทางการเมือง และต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่า
นักเรียนชาย นักเรียนกลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำสุดมีความสามารถ
ทางการเมืองสูงที่สุด และคะแนนของความรู้ด้านการเมืองมีความสัมพันธ์ในเชิงลบ
กับคะแนนความสามารถทางการเมือง

ในปี.ศ. 1976 White Cotte Jerome¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง
"A study of Democratic Sociopolitical Valus Among High School
Students in an Urban Setting" โดยมีวัตถุประสงค์ของการ
วิจัยเพื่อศึกษาว่า 1) วัยรุ่นอเมริกันมีความเชื่อถือในค่านิยมทางการเมืองแบบสังคมนิยม
ประชาธิปไตยเพียงใด 2) ระดับความเชื่อถือในค่านิยมทางการเมืองแบบสังคมนิยม
ประชาธิปไตยได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น อายุ เพศ เชื้อชาติ และ
สถานภาพทางเศรษฐกิจหรือไม่ 3) การสอนวิชาสังคมศึกษา จะมีผลทำให้กระสวน
ความเชื่อทางสังคมวิทยาการเมืองของวัยรุ่นอเมริกันแตกต่างกันหรือไม่ กลุ่มตัว
อย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนจำนวน 387 คน ซึ่งสุ่มจากโรงเรียน
มัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เป็นโรงเรียนของรัฐขนาด 2 แห่ง และจากโรงเรียน
สาธิตของมหาวิทยาลัยในรัฐฟลอริดา 1 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบ
วัดความเชื่อของ แอลเลน (Allen Scale of Beliefs) และแบบสอบถามนัก-
เรียน ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) เด็กวัยรุ่นอเมริกันมีค่านิยมแบบอนุรักษสังคมนิยม

¹ Cotte Jerome White "A Study of Democratic Sociopolitical
Valus Among High School Students in an Urban Setting" Dissertation
Abstracts International, 38 (October, 1977): 2036-A.

แบบประชาธิปไตยเป็นส่วนใหญ่ 2) ตัวแปรอิสระต่าง ๆ คือ เพศ อายุ เชื้อชาติ
เศรษฐกิจ และการสอนในวิชาสังคม มีผลต่อคุณค่าทางการเมืองแบบสังคมประชาธิปไตย
จากถาวรทดสอบสมมติฐานแบบเชิงปฏิเสธ (Null Hypothesis)
พบว่าสมมติฐานทุกข้อ ยกเว้นตัวแปรทางอายุมีค่านัยสำคัญที่ระดับ .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย